

När det inträffar en olycka på en arbetsplats är det en stor apparat som drar igång. Kriminalinspektör Thorbjörn Lundström jobbar med arbetsolyckor. Han berättar att för varje ärende som utreds ökar medvetenheten och nya olyckor förebyggs.

Större fokus på arbetsmiljön

FINSPÅNG
2004 anmäldes 33 993 arbetsolyckor till försäkringskassan. Av dessa gick 6 862 fall till arbetsmiljöverket. Kriminalinspektör Thorbjörn Lundström räknar med större fokus på arbetsmiljö i framtiden.

De ärenden som anmäls i Norrköping, Finspång, Söderköping och Valdemarsvik och prövas av polisen, handlar om 50-70 fall per år, medan ärenden som lämnas till åklagare ökar. Från en handfull till 15-20 årligen. Nästan alla slutar med fällande domar.

– Ett ärende som inte leder till åtal är i alla fall kontrollerat. Vi har gått igenom händelsen samtidigt som det aktuella företaget blir mer uppmärksam på arbetsmiljön och kan förebygga nya olyckor, säger kriminalinspektör Thorbjörn Lundström i Norrköping.

Större samverkan

Han antar att det kommer att bli mer fokus på arbetsmiljöfrågor. Dels för att arbetsmiljöverket fått en ny organisation. Dels är inspektionsverksamheten skärpt genom regleringar och föreskrifter. Samverkan ökar både centralt och regionalt mellan myndigheter, åklagare, polis och arbetsmiljöverket. Förhoppningen är att samarbetet mynnar ut i att förhållandena blir bättre för alla.

– Arbetsmiljöfrågor diskuteras också inom fack-

förbund och utbildningsorganisationer. Även företag som säljer maskiner av olika typer informerar om säkerhet.

Drar sig för problem

De som jobbar i skyddsorganisationer drar sig många gånger för att ta upp arbetsmiljöproblem. Det kan bottna i att ombuden, trots makten de förfogar över, inte vill uppfattas som obehövliga eller hamna i dåliga dager hos arbetsgivaren.

– Men arbetsmiljölagen säger att arbetsgivare och arbetstagare ska samverka för en säker och hälsosam arbetsmiljö.

Mobbade människor

Fallen Thorbjörn Lundström utreder handlar utslutande om den fysiska miljön.

Att anmäla psykosociala arbetsmiljöproblem tycks sitta långt inne även om depression eller utbrändhet numera kan klassas som arbetsskada. Lotten att anmäla hamnar sannolikt på den drabbade eller facket i stället för på arbetsgivaren, där anmälningsplikten ligger.

– Arbetsgivare anmäler ytterst sällan ett psykosocialt ärende till arbetsmiljöverket. Vi saknar anmälningar om mobbade personer, människor som mår dåligt, blir utmattade och tvingats till sjukskrivning eller att sluta sin anställning.

RIKARD W LARSSON
Reporter
0122-150 04
rikard.larsson@nt.se

Kriminalinspektör Thorbjörn Lundström i Norrköping jobbar med arbetsolyckor.

FOTO: RIKARD W LARSSON

FAKTA Arbetsmiljölagen

- **Lagen säger** att arbetsgivaren har skyddsansvar för personalen och ansvar för arbetsplatsen (skyddsgarant).
- **Arbetsgivaren** är skyldig att systematiskt planera, leda och kontrollera verksamheten samt kontinuerligt undersöka riskerna.
- **Det är** arbetsgivarens ansvar att vidta alla åtgärder som behövs för att förebygga att anställda utsätts för ohälsa eller olycksfall. Ansvaret kan inte delegeras, men uppgifterna att bevaka och se till att arbetsmiljön ligger på lagens nivå kan det.
- **Systemet** och produktionsättet måste tåla ett visst mått av slarv och misslag. Ingen människa kan alltid vara fokuserad till 100 procent.

Truckförare farligaste jobbet

NORRKÖPING

Truckar och säkerhet är ett problem för många företag. Drygt 85 procent fick påpekanden av Arbetsmiljöverket vid den senaste inspektionen.

Att köra truck är ett farligt arbete. Mellan två och tre personer skadar sig varje dag, året om.

För att motverka dessa skador har Arbetsmiljöverket gjort inspektioner hos 2 000 företag över hela

landet. 211 av dessa har gjorts i Östergötland och Södermanland, de två län som kontoret i Linköping ansvarar för.

Viktig inspektion

– Truckar är den enskilt farligaste maskinen som finns i arbetslivet. Mellan 2004 och 2008 skadades runt 4 000 personer av en truck. För att minska antalet olyckor så är inspektioner av den arbetsmiljön viktig, säger Peter Carlebo, arbetsmiljöinspektör och ansvarig för truckfrågor hos Arbetsmiljöverket i Linköping.

Den senaste inspektionskampanjen visar att 85 procent av företagen behövde gå igenom och åtgärda riskerna.

För distriktet i Linköping var det nästan 87 procent av företagen, eller 183 av 211 företag, som fått påpekanden av Arbetsmiljöverket.

Skärpta regler

Peter Carlebo har svårt att säga om det blivit bättre eller sämre med säkerhetstänkandet bland företag som använder truck. Men han tror att de skärpta reglerna som kom för ett och ett

halvt år sedan kan skapa tryggare arbetsplatser på sikt.

Förlora tillstånd

– Reglerna kräver bland annat att arbetsgivaren ser till att en truckförare har bra kunskaper om sitt arbetsinstrument. Blir någon inblandad i tillbud för ofta så kan den personen förlora sitt tillstånd att köra truck. Det kan säkert hjälpa ned olycksstatistiken, tror han.

Jan Malmberg är personalansvarig på Pema Arbetskraft. Ett företag som hyr ut truckförare i stor

utsträckning. Han menar att kunskapen om farorna med att köra en truck finns.

– Jag kan se att vi minskade olyckorna bland vår personal förra året. Men det här är något vi måste jobba med hela tiden. För oss handlar det om att arbetsgivaren ger bra introduktioner till den som kommer till arbetsplatsen. Det är ett bra sätt att minska olyckorna och olycks-tillbud. Det är också viktigt att skriva tillbudsrapporter. Det kan hjälpa oss att komma åt problemen. Det är lättare för mig

att ta upp problemen med arbetsgivaren än vad det är för den inhyrde, säger han.

Peter Carlebo på Arbetsmiljöverket håller med om att kunskapsbrist är en av bovern bakom olyckorna. Men han vill också framhålla stressen som en annan viktig faktor till att olyckorna sker.

– Stress gör att många glömmar att tänka på sin och andras säkerhet. Den aspekten får man få man väga in, säger han.

ROLAND KLINGA
011-200 168
roland.klinga@nt.se